

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci

COM(2014) 154 final

(2014/C 451/16)

Zpravodaj: **pan Rodríguez García-Caro**

Dne 14. března 2014 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci

COM(2014) 154 final.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 20. června 2014.

Na 500. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. července 2014... (jednání dne 9. července), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 85 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry

1.1 V souladu s postojem, který Evropský hospodářský a sociální výbor dlouhodobě zastává a který vyjádřil ve stanoviscích ke sdělením Komise k Haagskému ⁽¹⁾ a následně ke Stockholmskému programu ⁽²⁾, se EHSV domnívá, že základem a východiskem pro politiky svobody, bezpečnosti a práva musí být ochrana základních práv zaručených Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a rovněž Listinou základních práv Evropské unie. EHSV se domnívá, že politiky prosazované evropskými institucemi musí zajistit rovnováhu mezi základními právy a bezpečností. Podle rozhodnutí Soudního dvora EU ohledně směrnice č. 2006/24/ES o uchovávání údajů o elektronických a telefonických komunikacích občanů po dobu nejméně šesti měsíců je tato směrnice neplatná s ohledem na zásadu proporcionality. Evropský soudní dvůr se však domnívá, že uchovávání údajů je legitimní cíl odpovídající veřejnému zájmu.

1.2 Výbor s obavami sleduje, že v Evropě narůstá netolerance, rasismus a xenofobie namířená vůči přistěhovalcům; konstatuje taktéž, že v některých členských státech může docházet ke zhoršování situace v oblasti ochrany základních práv. Rovné zacházení a politiky pro boj s diskriminací představují pilíře integračních politik. EHSV navrhuje, aby bylo toto téma v rámci Komise svěřeno jednomu z komisařů s cílem zviditelnit, posílit a přijímat opatření zaměřená na ochranu základních práv.

1.3 Výbor má rovněž za to, že Evropská unie musí prosazovat konsolidaci mezinárodního systému, jenž usnadní a právně upraví přistěhovalce a mobilitu, a to na základě úmluv OSN o lidských právech, Úmluvy o právech dítěte, úmluvy o ochraně práv migrujících pracovníků a úmluv Mezinárodní organizace práce.

1.4 EHSV coby zástupce organizované občanské společnosti je partnerem, s nímž je třeba počítat a jenž musí být zapojen do celého procesu jednání o otázce Otevřené a bezpečné Evropy mezi Komisí, Evropským parlamentem a Radou.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 65, 17.3.2006, s. 120-130.

⁽²⁾ Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 80-88.

1.5 EHSV je toho názoru, že sdělení Komise mělo mít konkrétnější podobu. Domníváme se, že jde o soubor myšlenek, jež je nutné více konkretizovat a lépe strukturovat. Máme rovněž za to, že sdělení se mělo obzvláště zaměřit na otázku nejzásadnějších problémů, které v současnosti znemožňují větší otevřenost a bezpečnost Evropy.

1.6 Přistěhovalci pozitivně přispívají k hospodářskému a sociálnímu rozvoji Evropy, jež čelí velké demografické výzvě způsobené stárnutím populace. EU prochází těžkou hospodářskou krizí a vykazuje vysoké míry nezaměstnanosti, avšak i za této situace si pracovní trhy několika členských států žádají nové přistěhovalce. Pokud nebude zavedena seriózní politika v oblasti migrace, může po překonání krize a změně hospodářského cyklu dojít k prohloubení strukturálních potíží vyplývajících z demografické situace, nebudou-li přijata opatření.

1.7 Evropská unie musí zřídit společný azylový systém založený na harmonizovaných právních předpisech a vycházející z ustanovení Smlouvy týkajících se společné politiky v této oblasti. Dublinskou úmluvu je třeba uvnitř EU nahradit solidárnějším systémem, který bude zohledňovat také přání žadatelů o azyl.

1.8 EHSV je toho mínění, že pro dosažení přesvědčivého přístupu k nelegální migraci a návratu je nezbytné rázně a za využití všech dostupných nástrojů postupovat proti organizovaným mafiím v oblasti obchodování s lidmi. Jsme přesvědčeni o tom, že pro využití všech existujících prostředků a nástrojů pro boj proti kriminálnímu živlu zabývajícím se podporou a usnadňováním nelegální migrace je nezbytná a účelná lepší koordinace členských států.

1.9 EU musí přijmout zodpovědnost za kontrolu vnějších hranic, které jsou hranicemi celé Evropské unie v schengenském prostoru. Je nutné učinit prioritu z ochrany lidských životů v ohrožení a z dodržování platných právních předpisů. Agentura Frontex se musí přeměnit na evropský útvar pohraniční stráže.

1.10 EHSV navrhuje, aby se Europol proměnil na evropskou agenturu, jež pod záštitou nějakého evropského politického či soudního orgánu získá výraznější než jen koordinační úlohu, kterou má v současnosti, a co nejdříve dosáhne vlastní operativní kapacity pro vyšetřování na celém území Evropské unie ve spolupráci s policejními úřady členských států.

2. Úvod

2.1 Přestože od zahájení Stockholmského programu podporujícího „Otevřenou a bezpečnou Evropu, která slouží svým občanům a chrání je“ uběhlo jen několik let, realizace některých z opatření v něm navržených umožnilo Evropské unii vypracovat politiky usilující o otevřenější a bezpečnější společnost pro nás všechny, kdo obýváme tento rozsáhlý prostor svobody a porozumění, jímž je Evropská unie. Evropská unie, v níž není místo pro sebemenší náznak diskriminace, rasismu či xenofobie a kde tyto jevy v žádném případě nesmíme připustit či tolerovat.

2.2 Posílení schengenského prostoru, dohoda o společném evropském azylovém systému, zlepšení společné vízové politiky, posílení evropské spolupráce v boji proti organizovanému zločinu a jeho nejnebezpečnějším stránkám (terorismu, obchodu s lidmi, kyberkriminalitě atd.) a rovněž zvýšení spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace, to vše tvoří soubor důležitých úspěchů, které však nejsou dostačující.

2.3 Ve světě, v němž existuje stále větší vzájemná propojenost a závislost a ve kterém neustále proudí informace a kde výzvy, na něž je nutné reagovat, někdy vyvstávají dříve, než je možné je předvídat, musíme učinit více pro dosažení vyšší úrovně svobody a bezpečnosti. Ty se musí vztahovat jak na občany Unie, tak na osoby, které pocházejí ze třetích zemí, ale chtějí se zapojit a integrovat do naší společnosti a přispět svým úsilím, rozšířit naše hodnoty a zlepšit své životní podmínky.

2.4 Období platnosti Stockholmského programu ⁽³⁾, k němuž vydal EHSV povinné stanovisko ⁽⁴⁾, se chýlí ke konci, a proto musíme odpovědět na otázku, kterou klade sdělení Komise a k níž se musíme vyjádřit: jak zrealizovat otevřenou a bezpečnou Evropu?

⁽³⁾ Úř. věst. C 115, 4.5.2010.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 80-88.

2.5 Dne 8. dubna 2014 prohlásil Soudní dvůr Evropské unie⁽⁵⁾ za neplatnou evropskou směrnici č. 2006/24/ES⁽⁶⁾, podle níž členské státy musely poskytovatelům sítí a telekomunikačních služeb ukládat povinnost zachovávat po dobu nejméně šesti měsíců údaje týkající se elektronických a telefonických komunikací občanů. Soudní dvůr má za to, že směrnice tím, že stanovila povinnost uchovávat tyto údaje a umožnila k nim přístup příslušným vnitrostátním orgánům, zasahovala mimořádně závažným způsobem do základních práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů. Skutečnost, že k uchovávání a následnému využití údajů dochází bez informování účastníka nebo registrovaného uživatele, může navíc v dotýcných osobách vyvolávat dojem, že jejich soukromí je pod neustálým dohledem. Soud uvedl, že zachovávání provozních údajů (a tedy implicitně směrnice) představuje závažný zásah do základního práva na soukromý život zakotveného v článku 7 Listiny základních práv Evropské unie. Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. dubna 2014 potvrzuje význam, který má respektování práv a svobod občanů pro evropskou integraci. Soudní dvůr směrnici zneplatnil na základě zásady proporcionality, avšak má za to, že uchovávání údajů je legitimním cílem odpovídajícím veřejnému zájmu.

3. Sdělení Komise

3.1 Sdělení je výsledkem úvah, do nichž se zapojily všechny instituce a subjekty zainteresované na příslušných politikách Evropské unie prostřednictvím konference s názvem Open and Safe Europe: What's next (Otevřená a bezpečná Evropa – kudy dále?), která se za účasti EHSV konala v Bruselu v lednu roku 2014, a prostřednictvím veřejných konzultací s rozsáhlou účastí.

3.2 Sdělení sestává z úvodu obsahujícího velmi stručné shrnutí průběhu naplňování ambiciózních cílů stanovených ve Stockholmském programu a dosažených pokroků a na něho navazující druhé části, v níž je nastíněn soubor politických priorit.

3.3 Priority jsou uskupeny následovně:

- Účinná politika v oblasti migrace a mobility;
- Schengen, víza a vnější hranice;
- Společný evropský azylový systém v praxi;
- Další posílení globálního přístupu k migraci a mobilitě;
- Evropa jako ochránce.

4. Připomínky

4.1 Účinná politika v oblasti migrace a mobility

4.1.1 K tématu politik v oblasti migrace, mobility a integrace se EHSV v uplynulých letech vyjadřoval opakovaně. Z toho důvodu chceme upozornit na všechna tato vyjádření a zejména na návrhy, jež dosud nebyly zohledněny. V této souvislosti nemůže EHSV než souhlasit s maximálním využitím přínosů migrace a integrace, neboť mohou beze vší pochybnosti vést k inteligentnímu, udržitelnému růstu podporujícímu začlenění, jak uvádí dokument Komise. Nesmíme nicméně zapomínat, že v Evropě, v níž sílí rasistické a xenofobní ideologie, musí být tolerance těchto hnutí nulová a že ve všech opatřeních zaměřených na dosažení otevřenější a bezpečnější Evropy musí být boj proti diskriminaci, rasismu a xenofobii prioritní linií.

4.1.2 Přilákat talenty a vysoce kvalifikované pracovníky, přilákat a udržet studenty ze třetích zemí, aby později pracovali v EU, usnadnit uznávání kvalifikací v těchto zemích, pomáhat a asistovat případným vystěhovalcům v jejich zemích původu za účelem podpory rychlého vstupu do Unie, to jsou důležitá opatření značného významu z hlediska intelektuálního a ekonomického obohacení států Unie, a EHSV je tedy musí podpořit. Ale je rovněž třeba se zamyslet nad následujícím: není totéž přilákat talenty a kvalifikované osoby ze třetích zemí s rozsáhlými možnostmi tvorby intelektuálních hodnot a bohatství a lákat je ze zemí, jež usilují o rozvoj a dosažení větší úrovně bohatství a prosperity. V tomto smyslu se jedná o výbornou strategii z hlediska států Unie, která však pro třetí země může znamenat ztrátu důležitého lidského kapitálu. Je nutné, aby EU spolupracovala se třetími zeměmi v rámci partnerství v oblasti mobility.

⁽⁵⁾ <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-04/cp140054cs.pdf>.

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES (Úř. věst. L 105, 13.4.2006, s. 54).

4.1.3 EHSV vyjadřuje obavy z možných důsledků této strategie pro třetí rozvojové země, jež nutně potřebují udržet vzdělaný a kvalifikovaný lidský kapitál, aby se vymanily z obtížné situace, v níž se nacházejí. Odklonění tohoto kapitálu za stanovení kompenzačních opatření v zemích původu, aby nebyl negativně ovlivněn jejich růst, musí být prioritou v rámci přípravy politik zaměřených na přilákání talentů ze zemí mimo EU. Je třeba mít na paměti, že dlouhodobé řešení, jež má lidem pocházejícím z málo rozvinutých zemí zaručit lepší budoucnost, nespočívá v jejich přilákání a integraci do EU, kde by získali práci a lepší životní podmínky, nýbrž v úsilí o to, aby jejich země dosáhly větší úrovně rozvoje, jež by jejich občanům umožnila nepomýšlet na emigraci jako na jedinou možnost, jak si zajistit existenci.

4.1.4 Spojitost mezi integrací a přistěhovalectvím, která je vzájemná a nezrušitelná, již uznala Rada ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci, a to v červnu 2007. V průběhu let se EHSV k tomuto tématu vyjádřil v různých stanoviscích a opakovaně předkládal svůj postoj k této věci. Zejména v tomto hospodářsky obtížném období je ještě více nezbytné uvést a připomenout, že „*rovné zacházení a politiky pro boj s diskriminací představují pilíře integračních politik*“. Toto doporučení je obsaženo v průzkumném stanovisku EHSV k tématu Integrace přistěhovaných pracovníků⁽⁷⁾ vypracovaném v roce 2010. Toto stanovisko si zachovává v platnost v plné míře, a proto je součástí stanoviska námi předkládaného.

4.1.5 Evropské fórum pro integraci je skvělou platformou organizací občanské společnosti a přistěhovalců. Výbor opakuje, že se zavazuje ke spolupráci s Komisí ohledně činnosti Fóra a ohledně rozvoje evropské agendy v oblasti začleňování.

4.1.6 EHSV je toho mínění, že pro dosažení přesvědčivého přístupu k nelegální migraci a návratu je nezbytné rázně a za využití všech dostupných nástrojů postupovat proti organizovaným mafiím, jež s lidmi zacházejí jako se zbožím, jehož pašování do EU produkuje zisk, proti obchodníkům s lidmi, kteří sexuálně vykořisťují ženy a děti, a proti vykořisťovatelům, kteří využívají nelegální a takřka zotročenou pracovní sílu. Je nutné zajistit obětem ochranu mezinárodního humanitárního práva a evropských úmluv o lidských právech, neboť se jedná o zranitelné skupiny osob, které vyžadují zvláštní ochranu. Jsme přesvědčeni o tom, že pro využití všech existujících prostředků a nástrojů pro boj proti kriminálním živlům zabývajícím se podporou a usnadňováním nelegální migrace je nezbytná a účelná lepší koordinace členských států.

4.1.7 Výbor podporuje spolupráci se třetími zeměmi, jež je klíčovým faktorem, který může umožnit humanitární a řízené řešení návratu osob, jež nelegálně vstoupily na území členských států Unie, do zemí původu. Výbor souhlasí s doporučeními Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) týkajícími se asistovaného dobrovolného návratu.

4.1.8 V této souvislosti by byla zapotřebí politika spolupráce se zeměmi subsaharské Afriky, jižního Středozeří a Blízkého východu, a to alespoň na úrovni spolupráce rozvíjené s evropskými státy, jež nejsou členy EU, či zeměmi asijskými. Španělsko, Řecko, Itálie, Kypr a Malta jsou pod silným tlakem nelegální migrace pocházející z této oblasti. Ta probíhá po Středozemním moři a napříč Balkánem a vznikají při ní dramatické situace jako ty, k nimž dochází na pobřeží ostrova Lampedusa a kterým se musí za každou cenu předcházet. Výbor vyzývá Komisi a Radu, aby se Evropská unie více zabývala problémem, který se týká jí, a tudíž všech členských států, a nikoliv pouze těch, které leží na jejich hranicích, a aby členským státům předložila více řešení a méně výtek.

4.1.9 Po katastrofě na ostrově Lampedusa, k níž došlo v říjnu 2013, byla zřízena pracovní skupina pro Středomoří. Skupina ukončila svou činnost zveřejněním sdělení o odvedené práci⁽⁸⁾, v němž se navrhuje balíček krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých opatření v pěti hlavních oblastech činnosti, jež jsou v souladu s prioritami obsaženými ve sdělení Komise, jež je předmětem tohoto stanoviska. EHSV považuje za klíčové, aby se krátkodobá opatření vzájemně doplňovala s dlouhodobými opatřeními zaměřenými na řešení hloubkových příčin nedobrovolné migrace (chudoba, porušování lidských práv, konflikty, nedostatek hospodářských příležitostí, špatné pracovní podmínky, nezaměstnanost atd.).

4.1.10 Myšlenka, že je snadnější potírat nelegální migraci, jež ohrožuje životy jejích aktérů pocházejících ze zemí subsaharské Afriky, v jejím začátku než při samotném přesunu či v cílové destinaci, je správná. EHSV podpoří veškeré kroky umožňující jednat v zemích původu, jako je rozhodnější přístup při humanitárních krizích či zlepšování životních podmínek v zemích původu, tedy to, o čem se již tolikrát hovořilo, ale co nebylo nikdy vykonáno, navzdory stovkám tisíc či milionům zoufalých migrantů.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 16-22.

⁽⁸⁾ COM(2013) 869.

4.2 Schengen, víza a vnější hranice

4.2.1 Jestliže pro občany Schengen něco představuje, pak je to svoboda pohybu osob napříč signatářskými státy. Svoboda pohybu a pobytu občanů Unie je právem chráněným a upraveným Smlouvami. Doplnit společnou vízovou politiku a zvýšit její flexibilitu, individuálně vyhodnocovat každou žádost bez předsudků o konkrétních státních příslušnostech, stanovit střediska pro schengenská víza, přezkoumat seznam zemí, jež mají vízovou povinnost. Všechny tyto aspekty jsou důležité a zaslouží si společná opatření, aby byla lépe přijata a prováděna.

4.2.2 Nicméně Výbor se – s ohledem na jisté kroky některých členských států – obává, že nelze očekávat, že by členské státy usnadnily občanům třetích zemí přístup do členských států Unie, když současně s tím některé členské státy vyhrožují dokonce občanům Unie vyhoštěním do jejich zemí původu, protože nejsou zaměstnaní, případně jim zakazují vstup. EHSV lituje, že vzhledem k neexistenci úplného a volného pohybu občanů v Unii, nebude záměr uplatnit tuto svobodu na občany třetích zemí věrohodný.

4.2.3 Co se týče vnějších hranic Evropské unie, EHSV se táže, zda účast EU na ochraně jejích jižních a východních hranic odpovídá současné reálné situaci na těchto hranicích. Role agentury Frontex byla sice posílena prostřednictvím změny nařízení Rady (ES) č. 2007/2004, ale je třeba položit si otázku, zda je dnes v Unii skutečně možné integrované řízení vnějších hranic. EHSV připomíná a opakuje doporučení uvedená v jeho stanovisku ⁽⁹⁾ k návrhu nařízení pozměňujícím toto nařízení a má za to, že agentura Frontex se musí přeměnit na evropský útvar pohraniční stráže složený z evropského sboru příslušníků pohraničních stráží.

4.2.4 Uplatňování balíčku opatření pro „inteligentní hranice“, k němuž vydal EHSV příslušné stanovisko ⁽¹⁰⁾ a který je založen na programu registrovaných cestujících, jenž osobám ze třetích zemí často cestujícím do EU umožní vstup za zjednodušených hraničních kontrol na základě předchozí kontroly a screeningu, a na systému vstupu/výstupu, jenž zaregistruje okamžik a místo vstupu a výstupu státních příslušníků třetích zemí cestujících do EU, umožní urychlit, zjednodušit a posílit jak postupy hraniční kontroly, tak překročení hranic danými osobami. EHSV podporuje používání tohoto balíčku opatření a je přesvědčen, že zavedení nových technologií usnadní modernější řízení hranic Unie. Za tímto účelem vyzývá evropské instituce, aby urychlily právní nástroje, jež umožní co nejvčasnější zavedení těchto technologií.

4.3 Společný evropský azylový systém

4.3.1 Domníváme se, že došlo k významným pokrokům, pokud jde o přípravu legislativního rámce Unie, jenž urychlí a učiní spolehlivějšími rozhodnutí týkající se udělení azylu a tak zlepší přístup k azylu pro ty, kdo potřebují ochranu. Navzdory tomu a s ohledem na provádění evropských právních předpisů do vnitrostátní legislativy a jejich uplatňování EHSV připomíná a opakuje svou připomínku obsaženou ve stanovisku ⁽¹¹⁾ ke sdělení Komise Plán politiky pro azyl – Integrovaný přístup k ochraně v celé EU ⁽¹²⁾, jež ohledně uplatňování právních předpisů jednotlivých členských států v oblasti azylu doporučovala následující: „EU by měla vyvinout společnou legislativu bez jakéhokoliv kompromisu v oblasti norem ochrany; svou legislativu by pak musely změnit ty členské státy, ve kterých úroveň ochrany není dostatečná. Členské státy budou mít vždy při uplatňování legislativy EU v oblasti politiky pro azyl určitý prostor k rozhodování, EHSV však bude podporovat pouze takovou legislativu EU, která poskytne vysokou úroveň ochrany a omezí prostor interpretacím, které by mohly podobně jako v současnosti bránit správnému uplatnění této legislativy.“

4.3.2 Konsolidace společného evropského azylového systému je nezbytná pro to, aby všechny státy s jistotou používaly stejná kritéria a byla zaručena právní jistota žadatelů o azyl. EHSV je toho mínění, že solidarita mezi státy může být jedním z aspektů vyžadujících významnější úsilí. Mohou totiž existovat situace, kdy je určitý stát v důsledku různých okolností pod větším tlakem. V této souvislosti a rovněž při ochraně vnějších hranic musí být Unie více přítomna.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 162-166.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 271, 19.9.2013, s. 97.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 218, 11.9.2009, s. 78.

⁽¹²⁾ COM(2008) 360 final.

4.3.3 Nicméně s ohledem na zkušenosti a dostupné informace o nelegální migraci si musíme položit otázku, zda je za současných okolností možné dosáhnout vyšší úrovně solidarity a spoluodpovědnosti na tomto poli. Proto v odpovědi na otázku, jak podpořit solidaritu a odpovědnost mezi členskými státy, souhlasíme s názorem Komise v tom smyslu, že je třeba podpořit přemístění do jiných států, jež nejsou pod takovým tlakem, a společné zavádění přijímacích středisek. Jak uvedl EHSV ve svém stanovisku z vlastní iniciativy k tématu Nelegální přistěhovalectví po moři v evropsko-středomořském regionu ⁽¹³⁾, „*nejedná se jen o projev solidarity, ale i o přijímání odpovědnosti ze strany členských států prostřednictvím mechanismů pro sdílení zátěže, kterou nelegální přistěhovalectví přináší*“.

4.3.4 Pokud jde o řízení obrovských počtů lidí v krizové situaci, jako například v případě konfliktu v Sýrii, a v souvislosti se žádostmi o azyl prostřednictvím pružnějších nástrojů, jak o tom hovoří Komise ve svém sdělení, nesmíme zapomínat, že EHSV již dříve podpořil vytvoření jediného společného azylového řízení, jež by neumožňovalo rozšiřování požadavků ze strany členských států ⁽¹⁴⁾. Flexibilita, o níž se zmiňuje Komise, musí být omezena na oblast dočasné ochrany a vyžaduje větší úsilí ze strany úřadů, pokud jde o posuzování žádostí osob, které skutečně potřebují azyl, a jejich odlišení od žádostí, které se snaží obejít zákon.

4.4 Globální přístup k migraci a mobilitě

4.4.1 To, že mobilita a migrace osob nejsou určovány pouze vidinou lepší budoucnosti, je fakt. Nestabilita, politické otřesy, změna klimatu a četné další faktory vedou a po staletí vedly k masivním přesunům osob. To, čím se tyto pohyby liší v čase, je skutečnost, že v dnešní době jsou zaručena a respektována základní práva všech osob. Proto Evropská unie, která představuje celosvětově největší prostor svobody a bezpečnosti, musí spolupracovat se zeměmi původu, aby tak podpořila řízenou mobilitu se zárukou práv občanů daných zemí a aby tyto osoby vymanila z vlivu organizovaných kriminálních sítí pro obchod s lidmi.

4.4.2 EHSV ve svém stanovisku ⁽¹⁵⁾ ke globálnímu přístupu k migraci a mobilitě ⁽¹⁶⁾ výslovně uvedl, že souhlasí „s globálním přístupem k migraci a mobilitě, který úzce propojuje přistěhovaleckou a azylovou politiku s vnější politikou EU.“ V této souvislosti EHSV opakovaně vyjadřoval svůj postoj a i nadále zastává názor, že je třeba posilovat vazbu mezi vnitřním a vnějším rozměrem politiky v oblasti přistěhovalectví a mobility a zvýšit soulad mezi politikou v oblasti přistěhovalectví a azylovou politikou Unie na straně jedné a politikou rozvojové spolupráce na straně druhé.

4.5 O Evropě jako ochránci

4.5.1 Stávající strategie vnitřní bezpečnosti, která byla přijata v roce 2010, obsahuje společná unijní opatření týkající se hlavních hrozeb z hlediska bezpečnosti. Je založena na pěti strategických cílech, které jsou sice stále platné, avšak měly by být přezkoumány, aby tak byla k dispozici aktualizovaná verze výzev pro příští pětileté období a bylo možné podpořit synergie s dalšími důležitými oblastmi, v nichž hraje bezpečnost zásadní roli, pokud jde o jejich udržení a pokroky.

4.5.2 Výbor souhlasí s Komisí v tom, že boj proti mezinárodním zločineckým sítím operujícím na území Unie musí být jednou z priorit členských států jako celku a koordinace úsilí vyvíjeného za tímto účelem musí být cílem Unie. Organizovaný zločin je vždy o krok před plánovanými právními a policejními opatřeními. V důsledku internacionalizace organizovaného zločinu je zapotřebí významné úsilí a spolupráce mezi státy a jejich úzká koordinace ze strany Evropské unie.

4.5.3 Nelze dopustit, aby rozdílnost právních řádů, policejní kompetence, opakovaná odvolávání k soudům a spleť právních prostředků umožnily kriminálním sítím bránit jejich potírání či tento boj zdržovat. Jestliže existuje zločin bez hranic, musíme rychleji dospět ke spravedlnosti bez hranic v rámci Unie. EHSV má za to, že si nemůžeme dovolit odkládat globální řešení namířená proti organizovanému zločinu.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 67, 6.3.2014, s. 32.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 218, 11.9.2009, s. 78.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 191, 29.6.2012, s. 134.

⁽¹⁶⁾ COM(2011) 743 final.

4.5.4 Výbor se domnívá, že vzdělávání a informování samo o sobě nestačí k tomu, abychom rozložili kriminální síť, a proto se přimlouváme za to, aby se uvažovalo o proměně Europolu v operativně vyšetřující policejní útvary s pravomocemi pro stíhání přeshraničního organizovaného zločinu na úrovni celé Unie, zejména pokud jde o obchodování s lidmi, a tedy o posunu jeho funkce od koordinace k plně operativní činnosti, aniž by tím byl dotčen rozvoj evropského programu vzdělávání úředníků odpovědných za prosazování zákona. V této souvislosti vkládáme do tohoto dokumentu doporučení obsažené v průzkumném stanovisku k tématu Účast občanské společnosti v boji proti organizované trestné činnosti a terorismu⁽¹⁷⁾, kde se doslovně uvádí následující: „EHSV navrhuje, aby se Europol proměnil na evropskou agenturu politického či soudního úřadu evropské úrovně, získal výraznější než jen koordinační úlohu, jakou má v současnosti, a získal co možná nejdříve vlastní operativní kapacity pro vyšetřování na celém území Evropské unie ve spolupráci s policejními úřady členských států“.

4.5.5 Neustálé stanovování výhledů, cílů a termínů, vždy dlouhodobých, může občany nakonec unavit, očekávají totiž řešení. Také v těchto aspektech, jež mají zásadní význam pro každodenní život občanů, je třeba věci zrychlit a odstranit byrokracii, pokud nechceme, aby se tato problematika stala dalším zdrojem euroskepticismu.

4.5.6 Poslední zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o boji proti korupci v Evropské unii ukazuje, že korupce je v evropském prostoru stále problémem. Zneužívání moci k vlastnímu prospěchu musí být stíháno a trestáno, zvláště když se do toho může zapojovat organizovaný zločin. EHSV plně podporuje interinstitucionální spolupráci a spolupráci s členskými státy za účelem boje proti těmto hanebnostem, jež podkopávají věrohodnost našeho politického systému.

4.5.7 EHSV vyjadřuje podporu a souhlas se všemi legitimními a demokratickými iniciativami prováděnými za účelem prevence terorismu a boje proti radikalizaci a náboru nových členů. Je beze vší pochybnosti, že veškeré legitimní a demokratické kroky zabráňující tomu, aby mladí lidé vstupovali do extremistických hnutí či stran, jež by je přímo vybízely k teroristickým činům, musí být posíleny na úrovni Unie i mimo její hranice. Identifikace rizikových míst a center, kde se rekrutují noví adepti extrémismu, má zásadní význam pro zajištění naší individuální i kolektivní bezpečnosti. V této oblasti musí být tok informací plynulý, aby byla při prvním náznaku radikalizačních a náborových aktivit přijata přísná opatření, která by je zmařila již v počátku. V této souvislosti Výbor připomíná a potvrzuje svá doporučení vydaná ve stanovisku ke sdělení Komise s názvem Politika EU pro boj proti terorismu: dosažené úspěchy a budoucí úkoly.

4.5.8 Je nutné mít na vědomí, že terorismus může přijít z prostoru za našimi hranicemi, ale může také vzniknout uvnitř, což vyplývá i z nedávné historie Evropy. Proto je třeba předcházet radikalizaci a používání extrémního násilí při pouličních nepokojích v evropských městech, jež mohou být centrem pro nábor budoucích generací otevřeně teroristických skupin. Pouliční násilí nerespektuje hranice a v mnoha případech mohou násilníci přecházet z jednoho státu do druhého a využívat různé události, ke kterým v nich dochází. Z toho důvodu se Výbor domnívá, že je zapotřebí koordinace mezi policejními sbory různých států, a to za účelem odhalování, předcházení a potírání těchto násilných skupin, které se později mohou integrovat do skupin teroristických.

4.5.9 EHSV podporuje opatření prováděná s cílem zvýšit bezpečnost občanů a podniků v kyberprostoru. Vzhledem k předvídatelnému nárůstu kriminality na internetových sítích si kroky, které Unie podniká proti kyberkriminalitě, zaslouží maximální podporu. Podobně spolupráce se třetími zeměmi musí umožnit globálně přistupovat k problému kriminality celosvětových rozměrů přesahujících veškeré hranice. V této oblasti se prevence stává opět klíčovým faktorem ve snaze o to nenechat se předstihnout kyberdelikventy v používání nových technologií. Evropské centrum pro boj proti kyberkriminalitě bylo sice založeno nedávno a nemá bohaté zkušenosti, ale je nutné je posílit jak z hlediska prostředků, tak z hlediska financování.

4.5.10 EHSV coby zástupce organizované občanské společnosti EU nerozumí tomu, jak je možné, že některé členské státy Unie dosud neratifikovaly úmluvu Rady Evropy o kyberkriminalitě.

4.5.11 V Evropě založené kromě jiných svobod na volném pohybu osob a zboží musí být zvyšování bezpečnosti prostřednictvím správy hranic společným politickým opatřením, které zajistí bezpečnost všem občanům Unie. Vstup zboží přes některou z celnic a jeho volný pohyb napříč Uníí vyžaduje společné a stále nástroje pro účinnou správu vnějších hranic, jež neumožní, aby některé hranice byly přísně střeženy a ostraha jiných byla nedbalá.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 318, 23.12.2006, s. 147.

4.5.12 Společná reakce na závažné situace vzniká dokonce i bez nutnosti regulace, díky spontánním krokům samotných občanů, kteří pomáhají, aniž by je o to žádal nějaký orgán. Nicméně koordinovaná činnost a společná reakce v krizových situacích a v případě katastrof je přidanou hodnotou pro zvýšení účinnosti a efektivity reakcí na tyto situace.

4.5.13 ESHV souhlasí s názorem vyjádřeným Komisí, že budování vnitřní bezpečnosti vyžaduje také, aby byly podnikány kroky za našimi hranicemi, tedy v globálním kontextu. Ve všech oblastech souvisejících se svobodou a bezpečností je spolupráce mezi členskými státy a třetími zeměmi nezbytná, pokud chceme pokročit směrem k lepšímu a spravedlivějšímu světu, v němž organizovaný zločin a terorismus nebude ohrožovat svobodu a práva, jichž jsme společně dosáhli díky značnému úsilí.

V Bruselu dne 9. července 2014

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Henri MALOSSE
